

EESC info

European Economic and Social Committee

A bridge between Europe and organised civil society

December 2023 | ET

„Kohalik vaade“ – 4. hooaja 3. osa – COP 28: kas Dubai pakub väga vajalikke vastuseid?

Tere tulemast kuulama Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee taskuhäälingut „Kohalik vaade“! Selles osas süveneme eelseisvasse ÜRO

kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsi 28. istungjärku Dubais, kuhu koguneb terve maailm arutama kliimamuutuste pakulist probleemi. Meiega on asjatundlikud osalejad: kliimaajakirjanik **Anna Gumbau**, komitee noorteesindaja **Diandra Ní Bhuachalla**, konsultatsiooniagentuuri Sustainable Public Affairs asutaja ja tegevjuht **Willem Vriesendorp** ning Saksamaa rahvusvaheliste ja julgeolekuküsimuste instituudi esindaja **Jule Könneke**.

Alustame Anna Gumbau vaatepunktiga vastuolulisele otsusele valida toimumiskohaks Dubai ning toome esile probleemid, millega ajakirjanikud selliste kriitiliselt tähtsate sündmuste kajastamisel silmitsi seisavad. Diandra Ní Bhuachalla heidab valgust pakilisele vajadusele kaasata kliimaaruteludesse noorte hääl ja jagab lootust, et sõlmitakse fossiilkütuste leviku tõkestamise leping. Willem Vriesendorp rõhutab, et ettevõtjad peavad olema kestliku arengu eestvedajad ning Jule Könneke analüüsib kliimapoliitika julgeolekumöödet ja kodanikuühiskonna rolli. (tk)

This page is also available in:

- [ES](#)
- [BG](#)
- [CS](#)
- [DA](#)
- [EN](#)
- [DE](#)
- [FR](#)

- [EL](#)
- [GA](#)
- [HR](#)
- [IT](#)
- [LV](#)
- [LT](#)
- [HU](#)
- [MT](#)
- [NL](#)
- [PL](#)
- [PT](#)
- [FI](#)
- [RO](#)
- [SK](#)
- [SL](#)
- [SV](#)

Available Languages:

ES	BG	CS	DA	EN	DE	ET	FR	EL	GA	HR	IT	LV	LT	HU	MT
NL	PL	PT	FI	RO	SK	SL	SV								

JUHTKIRI

Juhtkiri

Hea lugeja!

Nüüd, mil 2023. aasta on peagi lõppemas, tahaksin peatuda hetke ja arutleda oluliste vahe-eesmärkide üle, mille komitee käesoleval aastal saavutas.

Aprillis ametisse asudes lubasin muuta **komitee kaasavamaks ja avatumaks platvormiks**, kus eurooplased, eriti **noored**, saavad väljendada oma muresid ja arvamusi. Mul on hea meel öelda, et komitee on teinud suuri edusamme ja on nüüd esimene ELi institutsioon, kes võtab kasutusele ELi noortetesti. See tähendab, et noored ühinevad meie arvamuste koostamise protsessiga, et jagada oma seisukohti tuleviku põhiteemadel – virtuaalmaailm, majandus ja demokraatia.

Komitee noorterühm jälgib tähelepanelikult neid tegevusi ja juhib noortealgatusi meie majas.

Me oleme teinud üleskutse sõlmida **ELi sinine kokkulepe** – Euroopa terviklik veestrateegia. See on algatus, mille eest kogu komitee on seisnud ja soovinud, et sellest saaks järgmise Euroopa

Komisjoni poliitiline prioriteet. Usun, et oleme andnud ideele hoogu ja me peame seda jätkama. Sagenevate põudade, üleujutuste ja kuumalainete tõttu sünnib ELi sinine kokkulepe kriitilisel hetkel. Euroopa vajab veevarude majandamisel kiiremas korras eraldiseisvat ja valdkondadevahelist lähenemisviisi, kuna aeg hakkab otsa saama.

Euroopa seisab silmitsi uue geopoliitilise olukorraga ja nagu ütles president von der Leyen, peame täitma oma kohustuse ajaloo ees. Usun kindlalt, et ELi kandidaatriigid vajavad konkreetseid meetmeid. Komitee annab oma panuse, näidates teed ja integreerides järk-järgult ELi kandidaatriike. Võtsime vastu algatuse „**Kandidaatriike esindavad liikmed**“. See tähendab, et ELi kandidaatriikide kodanikuühiskonna esindajad osalevad alates 2024. aastast meie nõuandetegevuses. Mul oli võimalus rääkida Lääne-Balkani piirkonna kodanikuühiskonnaga meie kodanikuühiskonna foorumil Thessalonikis ja Ukraina esindajatega oma viimase visiidi ajal Kiievisse. Minu sõnum oli selge: **komitee on kindel partner, kes täidab oma lubadusi**. Olen veendunud, et oleme õigel teel.

Need on vaid mõned tähtsaimad sündmused 2023. aastal, kuid lubage mul kinnitada, et neid vahe-eesmärke ei oleks olnud võimalik saavutada ilma meie institutsiooni, liikmete ja töötajate ühiste jõupingutusteta. Ma tahaksin teid tänada teie meelekindluse ja pühendumise eest kodanikuühiskonna hääle kuuldavaks tegemisel.

Võttes peagi vastu uue aasta, tervitame koos sellega ka Belgia eesistumisperioodi algust Euroopa Liidu Nõukogus. Kõigepealt tänan ma meie Hispaania kolleege nende raske töö ja pühendumuse eest kogu nende eesistumise ajal. Ootan rõõmuga koostööd eesistujariigi Belgiaga.

Soovin teile ilusaid pühi ja olen valmis meie suurt tööd jätkama järgmisel aastal.

Oliver Röpke

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee president

ÜRITUSTE KALENDER

13.-14. detsember 2023, Brüssel

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee täiskogu istungjärk

15. detsember 2023, Brüssel

[Kuidas edendada ELi maapiirkondade pikaajalise visiooni rakendamist?](#)

18. detsember 2023, Brüssel

[ELi majanduse edasised sammud 2024. aastal](#)

OTSE ASJA KALLALE!

Rubriigis „Otse asja kallale!“ tutvustame seekord Diandra Ní Bhuachallat, kes esindab Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteed noortesindajana COPi tippkohtumistel 2023. ja 2024. aastal.

Diandra Ni Bhuachalla on komitee noortesindaja COP28 ja COP29 delegatsioonis. Ta on ka Walesi tulevaste põlvkondade ameti ja VVO Foundations for Tomorrow tulevaste põlvkondade ülemaailmne saadik, UNESCO kestliku arengu eesmärgi nr 4 noorte ja üliõpilaste võrgustiku liige ning programmi "Common Futures Conversations" teadur Chatham House'is. Diandra oli aastatel 2021–2022 Iirimaa ÜRO noortesindaja ning nüüd töötab ta Iirimaa riiklikus noortenõukogugas, koordineerides vastavalt ÜRO ja noorte kliimaesindaja programme. Ta on kohalikul, riiklikul ja rahvusvahelisel tasandil tegutsenud juba 12 aastat, keskendudes soolisele võrdõiguslikkusele, kvaliteetsele haridusele, kliimaõiglusele ning rahu ja julgeolekule. Diandra on bakalaureusekraad poliitikateadustes ja õigusteadustes ning magistrikraad rahvusvahelises avaliku sektori poliitikas ja diplomaatias Corki ülikoolist.

„KUI HILJUTISTEST KLIIMAKATASTROOFIDEST EI PIISA KOKKULEPPE SAAVUTAMISEKS ÜRO KLIIMAMUUTUSTE RAAMKONVENTSIOONI OSALISTE KONVERENTSI 28. ISTUNGJÄRGUL, SIIS MIDA ON VEEL VAJA?“

Noore delegaadina oma esimesel ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsil lähenen sellele avatud meelega ja naiivse optimismiga. Ülemaailmne temperatuur tõusis sel nädalal üle 2 °C võrreldes industriaalühiskonna eelse tasemega. Kui sellest koos kohutavate üleujutuste, metsa- ja maastikupõlengute, põudade ja maavärinatega, mida oleme sel aastal kogu maailmas näinud, ei piisa selleks, et jõuda kokkuleppele fossiilkütuste kasutamise lõpetamises kooskõlas kavandatava fossiilkütuste leviku tõkestamise lepinguga, siis ma ei tea, mida veel vaja oleks.

On väga ajakohane, et me keskendume oma delegatsiooni töös põllumajandusele ja toiduga kindlustatusele, õiglase ülemineku tööprogrammile ja kliimameetmete rahastamisele. Nendele lisanduvad mu enda huvid, näiteks kliimaõigus ning kliimamuutuste ning soolise võrdõiguslikkuse ning rahu ja julgeoleku vahelised seosed.

Kuigi noorte juurdepääs läbirääkimislaudadele on piiratud, usun siiski, et meie hääл mängib COP28 tulemuste kujundamisel olulist rolli. Ma olen veendunud, et tänased kliimakokkulepped, isegi kui need ei vasta ikka veel tegelikele vajadustele, on saavutatud tänu noorte väsimatule survele otsustajate suunas. Usun, et noorte hääл on sama kaalukas ja seda tuleks kuulda võtta, eriti arvestades, et kõige kauem seisame silmitsi kliimaalase tegevusetusega just meie.

Minu kirglik huvi kliimameetmete vastu tuleneb kolmest peamisest tegurist:

- arusaam, et kliimamuutused puudutavad valimatult kõiki ja võimendavad muid küsimusi, nagu sooline võrdõiguslikkus ning rahu ja julgeolek,
- mõne kliki kaugusel oleva teabe rohkus, mis annab noortele võimaluse end harida ja teadvustada kliimamuutuste ülemaailmset mõju,
- pettumus selle üle, et otsustajad ei võta vastu kliimameetmeid, sundides meid muutusi nõudma.

ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsi 28. istungjärgul ootan ma suure huviga kohtumisi eri taustaga inimestega, et kuulda nende lugusid, koguda teadmisi ja lootust paremasse tulevikku. Olen siiski mures võimaluse pärast, et see ootusärevus võib kergesti muutuda kohkumuseks kokku lepitud meetmete piisavuse ja rakendamise üle.

„ÜKS KÜSIMUS...”

Üks küsimus...

Rubriigis „Üks küsimus...” palusime komitee liikmel **Dovilė Juodkaitė** rääkida oma hiljutisest arvamusest kuriteoohvrite õiguste kaitset käsitleva ELi direktiivi läbivaatamise kohta.

„Tugevdada ohvrite õigusi, pakkuda neile tuge ja kaitset kogu ELis“

Euroopa Komisjoni andmetel langeb igal aastal 15 % eurooplastest kuritegude ohvriks. Ohvrid ei saa piisavalt teavet, tuge ega kaitset. Millised on komitee ettepanekud kuriteoohvrite õiguste ning neile pakutava toe ja kaitse miinimumnõuete kehtestamiseks?

Dovilē Juodkaitē: Euroopa Komisjoni kavandatud ohvrite õiguste direktiivi läbivaatamise eesmärk on suurendada ohvrite õigusi ning neile pakutavat tuge ja kaitset kogu ELis. Läbivaatamise keskmes on põhiõigused, mis on olulised ohvrite õiguste kaitsmiseks kogu õigusmenetluse vältel – juurdepääs teabele, konkreetsele isikule kohandatud tugi, menetlusõigused ja hüvitis. Komitee toetab ettepanekut ja keskendub konkreetsetele parandusettepanekutele.

Kuigi ohvraid ja kuriteoliike ei tohiks jagada tähtsateks ja vähemtähtsateks, võivad mõned ohvrid vajada täiendavat tuge. Komitee peab tervitatavaks muudatusettepanekuid, millega parandatakse ohvrite individuaalset hindamist, ja toetab erimeetmeid haavatavate ohvrite, sealhulgas laste ja puuetega inimeste jaoks.

Liikmesriikide vaheliste erinevuste tõttu soovib komitee komisjonil koostada üksikasjalikud hindamissuunised, et selgitada ametiasutuste kohustusi, rõhutades suuremaid kohustusi seoses ohvrite õiguste alase koolitusega ja teabele juurdepääsu tagamisega. Komitee peab kahetsusväärseks vaimse tervise probleemide lisamist kuritegude ja ohtliku käitumise loetellu kurjategijast tuleneva ohu hindamisel ning taotleb nende eemaldamist loetelust. Arvestada tuleks ainult isiku ohtlikkusega seotud tegureid, et mitte jätkata vaimse tervise probleemide tõttu diskrimineerimist.

Direktiivis rõhutatakse, et ohvrid võivad ise lasta otsuseid läbi vaadata, mis on oluline aktiivse õigusemõistmises osalemise seisukohast. Komitee kutsub üles sellest õigusest viivitamata teavitama, kiirendades selliseid läbivaatamisi. Samuti toetab ta hüvitise õigeaegse kättesaadavuse parandamist. Selleks peaks riik teostama ettemakse vastavalt väljamõistetud hüvitisele ja nõudma selle hiljem õigusrikkujalt tagasi.

Direktiivi rakendamine on oluline ohvrite õiguste järjepideva kaitse tagamiseks kogu liidus. Komitee kutsub liikmesriike üles eraldama piisavad rahalised vahendid direktiivi ülevõtmiseks ja rakendamiseks. Ta rõhutab komisjoni rolli ELi poolse rahastamise tugevdamisel ning riikide abistamisel ühiste standardite ja andmete kogumise aruandlusvormingutega. Ta teeb ettepaneku korraldada ohvrite kohta uuringuid ja uurimisi, kasutades ühtset metoodikat ning kaasates standardite ja vormingute väljatöötamisse ohvriabiteenistused ja kodanikuühiskonna organisatsioonid. Ohvrite õiguste strateegia 2020–2025 raames loodud ohvrite õiguste platvormi töö järjepidevus on oluline, et suunata ja abistada liikmesriike direktiivi ülevõtmisel ja rakendamisel. Selleks kutsub komitee komisjoni üles võtma vastu järgmise ametiaja strateegia ning liikmesriike võtma vastu ohvrite õigusi käsitlevaid riiklikke strateegiaid või programme ning tugevdama koordineerimist ja koostööd piiriüleste juhtumite puhul.

Direktiivi läbivaatamine samm õiges suunas. Selgitades, kus on veel arenguruumi, kutsub komitee komisjoni ja liikmesriike üles tagama, et läbivaatamisega tagataks õiglus kõigi ohvrite jaoks.

ARVAKE ÄRA, KES ON KÜLAS?

Üllatuskülaline

Uudiskirja rubriigis „Üllatuskülaline“ tutvustame silmapaistvaid teadlasi, kultuuri-, poliitika-, meedia- ja avaliku elu tegelasi, kelle töö, pühendumus ja ennatsalgavus võivad innustada nende unustamatute lugude ja kogemuste põhjal ka teisi.

Detsembri külaline on **Willem Vriesendorp**, kes on konsultatsiooniagentuuri #SustainablePublicAffairs asutaja ja tegevjuht. Ta jagab oma seisukohti käesoleva aasta 30. novembril – 12. detsembril Dubais toimunud ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsi 28. istungjärgu ja kliimamuutuste teemal. Kas sellised konverentsid võivad aidata muuta üldsuse suhtumist kliimamuutustesse? Kas need võivad meid muuta kliimamuutuste ja nende keskkonnavalaste tagajärgede suhtes tundlikumaks ja tähelepanelikumaks? ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsi 28. istungjärg oli 28. iga-aastane kohtumine, kus valitsused arutavad, kuidas piirata kliimamuutusi ja valmistada kliimamuutusteks tulevikus.

BestinBrussels.eu ja Mace Magazine valisid Willem Vriesendorpi üheks parimaks avalike suhete nõunikuks. Sel aastal kuulutas Politico ta üheks 40 suurimast mõjutajast Brüsselis.

On aeg kohe tegutseda

Willem Vriesendorp

Kestlik areng saab olla kestlik ainult juhul, kui see on demokraatliku protsessi tulemus. Asjaolu, et ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osalised kohtuvad igal aastal, on positiivne. Konventsiooni osaliste konverents võimaldab väga vajalikku dialoogi ja näitab, et me usume demokraatlikku lahendusse.

Me näeme, et kestlikkuse üle peetavas arutelus on sageli tähelepanuta jäänud küsimuseks aeg. Minu arvates on tõenäoline, et keegi ei ole keskkonnakestlikkuse vastu, kuid erinevused seisnevad selles, kui palju aega on vaja teatavate künniste ja eesmärkide saavutamiseks. Konventsiooni osaliste konverents peaks olema protsessi kiirendaja, kuid sel võib olla ka vastupidine mõju, kui see toimib vestlusnurgana, kus

keskendutakse sümptomitele, mitte probleemi algpõhjustele. Sel puhul tooks see kahju ja tegemist oleks rohepesuga.

Suunates pilgud ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsi 28. istungjärgule, sooviksime näha kolme tulemust. Esiteks on vaja konkreetset tegevuskava, et peatada investeeringud uude fossiilenergiasse ja kiiresti kõrvaldada järk-järgult olemasolevad fossiilenergiakandjad. Teiseks on vaja kokkulepet kahju ja kahjustuste kohta. Ei ole kahtlust, et kõige laiemad õlad peaksid kandma suurimat koormat, eriti kui lääneriigid on sajandeid kasutanud avalikke hüvesid isikliku kasu saamiseks: seega on meil vaja kokkulepet kahju ja kahjustuste kohta. See saab juhtuda ainult siis, kui maailma põhjapoolsed riigid on nõus selle raha välja käima. Kolmandaks tuleb põhjalikult läbi vaadata ülemaailmsed kapitaliturud ja -süsteemid. Keskkonna välismõjudele ja saastele tuleb kehtestada hind, nii et saastavaid projekte on raskem rahastada.

Konverentsi seekordne istungjärk on eriti huvitav, sest see näitab esimese ülemaailmse kokkuvõtte tulemusi, mis on muidugi väga kehvad. Eelmisel laupäeval tõusis maailma keskmine temperatuur esimest korda ajaloos üle + 2 °C. Seda vaevalt märgati. Tegutseda on vaja kohe. See tähendab, et ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsi 28. istungjärgu eesistujariik peab täitma rolli, mis nõuab äärmist enesedistsipliini ja tulevikku vaatamist. See peab sarnanema olukorraga, kus linna parim hamburgerimüüja pooldab hamburgerimüügi keelustamist ja toetab seadust, mis lubab ainult taimseid hamburgere.

Ei ole palju ennastsalgavaid juhtimis- ja käitumisteadlasi, kuid toon eeskujuks Daniel Kahnemani, kes ütleb, et selline enesedistsipliin ja prognoosimine on äärmiselt haruldane ja peaaegu ebainimlik.

Seetõttu peame tekitama välise surve – ja selles on kodanikuühiskonna organisatsioonid keskse tähtsusega. Samuti leiame, et kestliku arengu eestvedajatel, st ettevõtetel, mis juba toimivad paremini, kui tänased keskkonnanormid seda nõuaksid, on väga suur roll. Peame tagama, et nad võtaksid sõna ja näitaksid läbirääkijatele, et kestlikkusest saab ärilist kasu. See ei ole mitte ainult äriline argument, mis toob meid lähemale meie kliima- ja keskkonnaeesmärkidele – see on ka hea äri.

Oma konsultatsiooniagentuuris #SustainablePublicAffairs teeme just seda: oleme esimene omalaadne avalike suhete konsultatsiooniagentuur, mis töötab ainult juhtumitega, millel on hea keskkonnamõju. Meie ülesanne on muuta kestliku arengu eestvedajate tulemused normiks, toetades keskkonnapoliitikas jõulisemat tegutsemist.

Kutsume kogu kutseteenuste sektorit üles täitma positiivsemat ja teadlikumat rolli. Praegu on enamik (strateegilisi) konsultatsioonifirmasid, audiitorühinguid, õigusbüroosid, kommunikatsiooninõustajaid, suhtekorraldusnõustajaid jt asunud tegelema Pariisi kokkuleppega vastuolus olevate juhtumitega. Peame väga oluliseks, et need mõjukad sektorid võtaksid seisukoha ja valiksid, kelle heaks nad töötavad: keegi ei tohiks töötada juriidilise isikuna, et edendada eesmäärke, mida ta ei soovi näha eraisikuna.

Usume, et kui kestliku arengu eestvedajad ja kutseteenuste sektor selles vallas sõna võtavad, mõistab ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsi 28. istungjärgu eesistujariik, et kestlikkus on hea äri – tulevikuäri. Nüüd on aeg tegutseda ja peaksime võimalikult kiiresti võtma võimalikult palju vajalikke meetmeid. Ammu on möödas aeg, kui meil oli luksus teha tulevikuprognoose. Peame alustama tagasivaatamist kohast, kus tahame, et maailm oleks 2050. aastal. Kahjuks tuleb meil selleks rakendada mõningaid valusaid meetmeid.

Me saame seda teha ainult üheskoos.

See artikkel valmis ajal, mil ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsi 28. istungjärk oli veel pooleli.

EMSK UUDISED

Kestliku rahastamise kujundamine: Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee kava keskkonnavalaseid, sotsiaalseid ja äriühingu üldjuhtimisega seotud reitinguid reguleeriva määruse kohta

Komitee on avaldanud oma seisukoha ELi ettepaneku kohta reguleerida keskkonnavalaseid, sotsiaalseid ja äriühingu üldjuhtimisega seotud (ESG) reitinguid. 2023. aasta oktoobris vastu võetud arvamuses rõhutab komitee vajadust kvaliteedistandardite järele, et võidelda rohepesu vastu, ning pooldab kahe olulisuse põhimõtte kohustuslikku järgmist.

Mõisted „ESG reitingud“ ja „ESG reitingu andjad“ vajavad täpsustamist, et jätta teatavad mittekaubanduslikud tegevused määruse reguleerimisalast välja. Samuti soovitab komitee luua ELi kestlikkusamet.

ESG reitingud suunavad investeringuid kestlike tavade suunas, aidates kliimaneutraalsele majandusele üle minna. Komitee raportöör **Krzysztof Balon** peab komisjoni ettepanekut tervitatavaks, rõhutades „vajadust rangete standardite, läbipaistvuse ja konfliktide ennetamise järele, et edendada usaldust finantsturgude vastu ja saavutada kliimaneutraalne majandus“.

Kvaliteedi tagamiseks ja rohepesu vastu võitlemiseks teeb komitee ettepaneku kehtestada ESG reitingu andjatele lubade andmise menetlus ja organisatsioonilised nõuded. Soovitatakse kahe olulisuse standardit, mis kohustab ettevõtteid andma aru kestlikkuse mõjust oma äritegevusele ja ühiskonnale/keskkonnale. „Selle eesmärk on suurendada teabe usaldusväärsust reitingu andjate vahelise reguleeritud konkurentsi kaudu,“ lausus komitee kaasraportöör **Andrea Mone**.

Lisaks teeb komitee ettepaneku täpsustada mõistet „ESG reitingud“ ja jätta teatavate rühmade mittekaubanduslikud hinnangud reguleerimisest välja. Komitee soovitab luua ELi kestlikkusameti, et täita turulüngad, andes reitinguid VKEdele, teenuseosutajatele ja sotsiaalsetele ettevõtjatele. Amet taastaks üldsuse usalduse finantsturgude vastu ja hõlbustaks vaidluste lahendamist, mis on komitee jaoks prioriteet. (tk)

#ReskillEU – Euroopa energia ja transpordi valdkonna töötajad vajavad süsinikdioksiidi heite vähendamiseks uusi oskusi

Konverents „#ReskillEU – uued töökohad energia ja transpordi valdkonnas Euroopas“, mis toimus TENi sektsiooni ja Euroopa Komisjoni teadusuuringute ja innovatsiooni peadirektoraadi koostöös 8. novembril 2023 Brüsselis, saatis selge sõnumi: ELil

peab olema struktureeritud ja tõhus kava, et arendada energia- ja transpordiüleminekuks vajalikke kriitilisi oskusi.

Puhta energia ja transpordi valdkonnas on tingimata tarvis uusi oskusi, teadmisi ja suutlikkust. ELi eesmärk saavutada 2050. aastaks kliimaneutraalsus saab kujuneda edukaks üksnes siis, kui töötajatel on sobivad oskused.

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee president **Oliver Röpke** viitas uutele oskustele ja teadmistele, mis on vajalikud transpordi- ja energiasektori sujuvaks rohe- ja digipöördeks ning ütles: „Rohe- ja digipöörde keskendudes ei tohi unustada inimesteguri nende eesmärkide saavutamisel. Tarvis on tagada, et kõik ühiskonna liikmed oleksid üleminekusse kaasatud.“

Selleks, et tagada töötajatele vajalikud uued oskused, peab EL tegutsema praegu ning tegema seda kooskõlas Euroopa oskuste tegevuskavas 2025 seatud eesmärkidega ja Euroopa oskusteaasta 2023 raames.

ELi taastuvenergia sektor vajab praegu üle 1,2 miljoni oskustöölise ning Rahvusvahelise Taastuvenergia Agentuuri andmetel on 2050. aastani oodata nende arvude iga-aastast kasvu.

Sama kehtib transpordi kohta, mis annab tööd enam kui 15 miljonile inimesele ELis. Transpordisektoris toimub praegu kiire ümberkujundamine, mida iseloomustavad automatiseerimine, elektrifitseerimine ja keskkonnahoidlikud tehnoloogiad.

„Euroopa energia- ja transpordisektoris on selgelt näha, kui suur on oskustega seondud probleem,“ märkis TENI sektsiooni esimees **Baiba Miltoviča**. „Peame tagama, et teadmiste ja oskuste arendamine oleks meie jõupingutustes esiplaanil. See tähendab pühendumist pidevale õppimisele, ümberõppele ja oskuste täiendamisele, et tulla toime muutuvate nõudmistega.“ (mp)

[#RareDiseases – EL vajab strateegiat 36 miljoni inimese aitamiseks Euroopas](#)

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 10.-11. oktoobril 2023 Bilbaos toimunud konverentsil kutsus komitee Euroopa Liitu tungivalt üles käivitama Euroopa harvikaiguste tegevuskava.

Üleskutse peamine eesmärk on tõhustada koostööd riiklike tervishoiusüsteemide vahel, et pakkuda harvikaigusi põdevatele patsientidele paremat diagnoosimist, ravi ja hooldust.

Harvikaigused kujutavad endast tõsist probleemi kõigis ELi liikmesriikides; tekkejärgus olev Euroopa terviseliit võiks etendada olulist rolli nende haiguste vastu võitlemisel.

Praktikas ei olegi harvikaigused nii haruldased, kui arvata võiks. Näitajad on murettekitavad: praegu esineb üle 7000 harvikaiguse, mis mõjutavad kokku 8 % ELi elanikkonnast – ligikaudu 36 miljonit inimest.

Transpordi, energeetika, infrastruktuuri ja infoühiskonna sektsiooni (TEN) korraldatud konverentsil osales 50 sõnavõtjat, 45 komitee liiget, Euroopa Komisjoni tervise ja toiduohutuse peadirektoraadi peadirektor, kolm Euroopa Parlamendi liiget ja ligikaudu 550 osalejat kogu Euroopast.

„Meie rajatav Euroopa tervisealiit peab kaitsma igat kodanikku ja igaühe eest hoolt kandma. Meil on kohustus toetada harvikaigusi põdevaid inimesi ja nende perekondi. Ka edaspidi on meie jõupingutustel mõju kõigile abivajajatele,“ ütles Euroopa Komisjoni tervishoiu ja toiduohutuse volinik **Stella Kyriakides**.

„Tuleb tõdeda, et harvikaigused pole sugugi haruldased. Tegemist on üleeuroopalise probleemiga, mis nõuab üleeuroopalist lahendust,“ nõustus komitee president **Oliver Röpk**e ning TENi sektsiooni esimees **Baiba Miltoviča** lisas: „Me vajame Euroopa tegevuskava, mis võimaldaks harvikaigusi põdevaid patsiente ravida selleks kõige sobivamas ELi liikmesriigis. Patsiendid väärivad parimat hoolt, olenemata sellest, millises Euroopa riigis seda pakutakse.“ (mp)

[Kliimatuleviku kujundamine ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsi 28. istungjärgul \(COP28\): Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee delegatsioon](#)

COP28 on riikidele oluline hetk, et nad saaksid veel kord üle kinnitada ja tugevdada oma kohustusi kliimamuutuste vastu võitlemisel. Pariisi kokkulepe, mis sõlmiti COP21-l, pani aluse ühisteks jõupingutusteks ülemaailmse temperatuuri tõusu piiramiseks. COP28-l on riikidel võimalus vaadata läbi oma kliimaeesmärgid ja neid tugevdada, et need vastaksid kõige värskematele teaduslikele hinnangutele ja kliimakriisi üha pakilisemale olukorrale.

COP28 toimub 30. novembrist kuni 12. detsembrini Araabia Ühendemiraatides Dubais. Komitee osaleb aktiivselt iga-aastastes läbirääkimistes.

COP28-l viiakse lõpule Pariisi kliimakokkuleppe esimene [ülemaailmne kokkuvõte](#). Iga kokkuvõte on kaheaastane protsess, mis viiakse läbi iga viie aasta tagant, et hinnata maailma ühiseid edusamme kliimaeesmärkide saavutamisel. Esimene ülemaailmne kokkuvõte on vahekokkuvõte kestliku arengu tegevuskava 2030 ja selle kestliku arengu eesmärkide, sealhulgas 13. eesmärgi (kliimameetmed) rakendamisest.

2023. aasta juulis osalistele saadetud [kirjas](#) teatas eesistujariik, et COP28 keskendub neljale paradigma muutusele:

- energiasüsteemi ümberkujundamise kiire jälgimine ja heitkoguste vähendamine enne 2030. aastat;
- kliimamuutustega seotud rahastamise ümberkujundamine, täites vanad lubadused ja luues raamistiku uue rahastamiskokkuleppe jaoks;
- looduse, inimeste, elu ja elatusvahendite seadmine kliimameetmete keskmesse;
- kõigi aegade kõige kaasavama COPi kujundamine.

Komitee esindajad kuuluvad ELi delegatsiooni. Osalevad komitee president **Oliver Röpke**, [ajutise töörühma „Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverents“](#) kuus liiget **Peter Schmidt**, **Isabel Caño Aguilar**, **Josep Puxeu Rocamora**, **Antje Sabine Gerstein**, **Neža Repanšek** ja **Arnaud Schwartz** ning ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni EMSK noorte delegaat **Diandra Ní Bhuachalla**. (ks)

Kestliku arengu eesmärkide edusammude hindamine: üleskutse hakata tegutsema

Kestliku arengu poole püüdlevas maailmas on ilmne, et praegu, mil oleme ÜRO kestliku arengu eesmärkide ajakavas jõudnud poole peale, on näha suuri väljakutseid. Oktoobris toimunud täiskogu istungjärgul vastu võetud arvamuses rõhutab Euroopa

Majandus- ja Sotsiaalkomitee vajadust, et Euroopa Liit võtaks vastu integreeritud ja tervikliku strateegia kauguleulatuvate pikaajaliste eesmärkide ja kavade.

Hiljutine ÜRO aruanne näitab murettekitavaid suundumusi, mille kohaselt umbes 140 kestliku arengu eesmärgi täitmisel ollakse üle maailma graafikus vaid 12% puhul. Komitee nõuab tungivalt, et EL võtaks püsiva poliitilise kohustuse, mis hõlmaks sidusrühmade varajast kaasamist ja piisavaid vahendeid. Komitee rõhutab, et kestliku arengu eesmärgid peaksid jääma kohustuseks, mis läheb 2030. aastast kaugemale.

Komitee toonitab, et komisjon peaks võtma pikaajalise poliitilise kohustuse, mis ulatuks praeguse koosseisu ametiajast kaugemale. See kohustus peaks hõlmama sidusrühmade varajast kaasamist, teiste institutsioonide esindatust ja piisavaid vahendeid, et tagada kodanikuühiskonna organisatsioonide kaasav osalemine. Komitee on kindlalt veendunud, et kestliku arengu eesmärgid peavad jääma pikaajaliseks kohustuseks ka pärast 2030. aastat.

Arvamuse raportöör **Maria Nikolopoulou** ütles: „Kutsume komisjoni tungivalt üles hoidma kestliku arengu eesmärkide rakendamist poliitilises tegevuskavas tähtsal kohal ka pärast 2030. aastat ning võtma kasutusele vahendid, et valmistada ette ELi üldine strateegia järgmiseks ametiajaks.“

Edu kiirendamiseks soovib komitee minna kapseldunud lähenemisviisilt üle terviklikule lähenemisviisile, lihtsustades kestliku arengu poliitikat. Väga oluline on kaasata eri sektoreid, sealhulgas kodanikuühiskonda, avalikku ja erasektorit, akadeemilisi ringkondi ning noorte- ja naisorganisatsioone. Komitee kutsub üles pidama kodanikuühiskonnaga struktureeritud dialoogi, milles osalevad kohapeal tegutsevad ettevõtjad, ametiühingud ja kodanikuühiskonna organisatsioonid.

„Kestliku arengu eesmärgid on tänapäeval endiselt täiesti asjakohased. Me peaksime jätkuvalt neis küsimustes koostööd tegema,“ ütles kaasraportöör **Antje Gerstein**. (ks)

Eales varem ei ole Lääne-Balkani riigid ELiga ühinemisele nii lähedal olnud

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee korraldas 19.-20. oktoobril 2023 Lääne-Balkani kodanikuühiskonna foorumi. Praeguse geopoliitilise olukorra taustal andis üritus piirkonnale uut hoogu ELiga ühinemiseks ning näitas ELi juhtide selget pühendumust laienemispoliitikale.

Kodanikuühiskonna organisatsioonide esindajad rõhutasid vajadust kodanikuühiskonna tegutsemisruumi suurema toetamise ja kaitsmise järele, et hõlbustada ELi integreerumiseks vajalikke olulisi sotsiaal-majanduslikke reforme.

Foorum korraldati koostöös Euroopa Komisjoni, [Euroopa Koolitusfondi](#), [piirkondliku koostöönõukogu](#) ja [Euroopa Kutseõppe Arenduskeskusega](#) (Cedefop) Thessalonikis Kreekas.

Foorumit avades ütles komitee president **Oliver Röpke**: „Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteel on oluline roll ELi laienemisprotsessis ja ma tunnen uhkust, et meie toetus läheb nüüd sammu võrra edasi. Vaid mõned nädalad tagasi tegi komitee ajaloolise otsuse avada oma ukse kandidaatriikidele, nimetades kandidaatriike esindavad liikmed.“

Euroopa Komisjoni demokraatia- ja demograafiaküsimuste asepresident **Dubravka Šuica** märkis: „Minu sõnum Lääne-Balkani riikidele on, et meie olevik ja meie tulevik on omavahel tihedalt seotud. Mul on hea meel Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee algatuse üle kaasata kandidaatriike esindavad liikmed oma nõuandetegevusse. Komitee on esimene Euroopa Liidu institutsioon, kes seda teeb.“

Kõigi Lääne-Balkani riikide erinevaid kodanikuühiskonna organisatsioone ja valitsusväliseid organisatsioone esindavad sõnavõtjad viitasid kodanikuühiskonna probleemidele, nagu sporaadilised konsulteerimised, valitsustega tehetava koostöö märkimisväärne tagasimineku ning piiratud kaasamine Euroopa meetmete jälgimis- ja rakendamisprotsessi.

Foorumil arutati Lääne-Balkani riikide haridussüsteemi olukorda, noortepoliitikat ja oskuste arendamist, sealhulgas täiskasvanuharidust, elukestvat õpet ning kutseharidust ja -õpet.

Kolmas istung oli pühendatud kodanikuühiskonna panusele Lääne-Balkani rohelise tegevuskava elluviimisel.

Vastuvõetud [deklaratsioon](#) kujutab endast sammu detsembris toimuva ELi ja Lääne-Balkani tippkohtumise suunas. (at)

Vesi: kas saame endale lubada tegevusetust? Komitee esitleb ELi sinise kokkuleppe tegevuskava

26. oktoobril avaldas Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee oma kava seoses ELi tervikliku veestrateegiaga. Komitee on esimene ELi institutsioon, kes astub konkreetseid samme veekriisi

lahendamiseks. Tema ettepanekute hulgas on veetarbimise märgised, sinise ülemineku fond, veega seotud tingimuslikkus ELi fondides ja vee valdkonna eest vastutav volinik.

Vee suhtes tegutsemata jätmise kulusid hinnatakse [selles valdkonnas tegutsemise kuludest viis korda suuremaks](#), mis seab ettevõtted rahaliselt märkimisväärselt ebasoodsasse olukorda. Euroopal on ainulaadne võimalus muuta veega seotud väljakutsed tehnoloogilise ja ühiskonna arengu ning ettevõtluse kasvu võimalusteks. Praegune killustatud lähenemisviis ei ole siiski veenappuse, reostuse ja kliimamuutustega tegelemiseks piisav.

Komitee president **Oliver Röpke** esitas [poliitilise deklaratsiooni](#), mis sisaldab põhimõtteid ja konkreetseid meetmeid sinise kokkuleppe elluviimiseks. Oliver Röpke ütles: „Vesi on esmane prioriteet. Peame õppima kliima, energia ja kriitilise tähtsusega toorainete puhul tehtud vigadest ning võtma vastu eraldiseisva veestrateegia, mis on võrdsetel alustel ELi rohelise kokkuleppega.“

Euroopa Parlamendi liige **Pernille Weiss** toetas üleskutset tegutseda ja rõhutas vajadust ELi veemajanduse tõelise kriisivalmiduse järele. Euroopa Komisjoni keskkonna, ookeanide ja kalanduse volinik **Virginijus Sinkevičius** tunnustas komitee veealgatust, mis seab mageveemajanduse Euroopas tähelepanu keskmesse.

Komitee eesmärk on suurendada survet ELi institutsioonidele ja liikmesriikidele seoses integreeritud veestrateegiaga enne Euroopa Komisjoni veemajanduse kriisivalmiduse algatust 2024. aastal. Komitee töötab ka täiendavate arvamustega, milles analüüsitakse sinise kokkuleppe muid aspekte.

Ülemaailmse veemajanduskomisjoni kaasesimees **Mariana Mazzucato** hoiatas, et veekriisi tähelepanuta jätmine takistab edusamme kliimamuutuste ja kestliku arengu eesmärkide saavutamisel. ÜRO eriraportöör **Pedro Arrojo Agudo** rõhutas, et vesi on ühine hüve, mis nõuab kestlikkusel ja inimõigustel põhinevat demokraatlikku valitsemistava.

Komitee rõhutab ELi rolli ülemaailmse veekriisiga tegelemisel ning kavatseb ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsi 28. istungjärgul detsembris toetada rahvusvahelisi meetmeid veega seotud küsimustes. (gb)

Euroopa kodanikuühiskond surve all – tähelepanekud viimasest õigusriigi olukorda käsitlevast aruandest

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee töörühma „Põhiõigused ja õigusriigi põhimõte“ uues [aruandes](#) rõhutatakse kasvavaid probleeme, millega kodanikuühiskonna organisatsioonid seisavad silmitsi Euroopas. Aruannet tutvustati 7. novembril töörühma „Põhiõigused ja õigusriigi põhimõte“ konverentsil, kus käsitleti õigusriigi olukorda ja selle mõju kodanikuühiskonna tegutsemisruumile.

Komitee neljandal põhiõiguste ja õigusriigi põhimõtte aastakonverentsil vaadeldi esilekerkivaid suundumusi ja probleeme ning kodanikuühiskonna asendamatu rolli õigusriigi põhimõtte järgimise jälgimisel ja kaitsmisel. Lähtuti töörühma „Põhiõigused ja õigusriigi põhimõte“ aruandest ja Euroopa Komisjoni 2023. aasta õigusriigi olukorda käsitlevast aruandest.

Komitee president **Oliver Röpke** rõhutas vabaduse, demokraatia ja inimõiguste kaitsmise kesksust tähtsust ning tegi ettepaneku luua põhiõiguste ja õigusriigi kodanikuühiskonna foorum. Euroopa Komisjoni õigusküsimuste volinik **Didier Reynders** mainis kodanikuühiskonna olulist rolli õigusriigi põhimõtte kaitsmisel ning kutsus üles seda kaitsma, toetama ja võimestama.

[Komisjoni neljas õigusriigi olukorda käsitlev aruanne](#) võeti vastu 2023. aasta juulis. Sarnaselt 2022. aasta väljaandele sisaldab aruanne iga liikmesriigi kohta riigipõhiseid soovitusi. Käesoleva aasta aruandes hinnatakse ka eelmise aasta soovitude rakendamisel tehtud edusamme. Komisjoni sõnul on soovitud ligikaudu kahte kolmandikku täielikult või osaliselt järgitud.

Konverentsil avaldas komitee töörühm „Põhiõigused ja õigusriigi põhimõte“ oma [aruande](#), mis põhineb 2022. aastal Kreekasse, Soome, Portugali, Slovakkiasse, Sloveeniasse ja Rootsi tehtud külastustel. Aruandest selgub, et ükski liikmesriik ei ole probleemidest vaba, ning tuuakse välja suundumused ja pakilised ohud põhiõigustele ja õigusriigile Euroopas. Probleemid hõlmavad kodanikuühiskonna organisatsioonide ees seisvaid takistusi rahastamise tagamisel, heitlikke sotsiaal-majanduslikke muutusi meediasektoris ja püsivaid murekohti õigusemõistmise kiirusega. Kõik need küsimused on ilmsed mitmes Euroopa riigis.

Töörühma „Põhiõigused ja õigusriigi põhimõte“ esimees **Paul Soete** nõuab tugevamat toetust riiklikult ja ELi tasandilt, et kaitsta kodanikuühiskonna tegutsemisruumi ja demokraatiat tervikuna. (gb)

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee osales ÜRO maailma toiduga kindlustatuse komitee koosolekul

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee liikmed **Peter Schmidt, Andreas Thurner, Piroska Kállay** ja **Maurizio Reale** osalesid ÜRO maailma toiduga kindlustatuse komitee 51. täiskogul Roomas. Maailma toiduga kindlustatus on kogu maailmas tõsist muret tekitav probleem, mis ületab riigipiire, mõjutades miljardite inimeste heaolu ja riikide stabiilsust. Olukorras, kus maailma rahvaarv endiselt kasvab ning kliimamuutused

seavad põllumajanduse enneolematu surve alla, nõuab toiduga kindlustatuse tagamine viivitamatut tähelepanu.

Komitee kutsus üles looma [Euroopa toidupoliitika nõukogu](#), et tagada kaasav lähenemisviis poliitikakujundamisele, ning kutsus osalejaid üles võtma vajalikke meetmeid [toiduga spekulatsioonide](#) ohjeldamiseks. (ks)

EL peab ravimite paketi osas strateegiliselt tegutsema

Kauaoodatud ELi ravimialaste õigusaktide ajakohastamine võib eurooplastele kasu tuua, ent ei pööra strateegilisele autonoomiale piisavalt tähelepanu

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee pooldab ravimisektorit käsitlevate ELi õigusaktide uuendamise kavatsust, kuid leiab, et neis tuleks lisaks tööstuse konkurentsivõime ja ahvatleva investeerimiskeskonna tagamisele rõhutada laiemaid sotsiaalseid ja geopoliitilisi probleeme.

„Me peame saavutama strateegilise autonoomia ja selleks vajame me varustuskindlust. Peame välja töötama haldus- ja finantsstiimulid,“ ütles **Martin Schaffenrath**, [komisjoni ettepanekut käsitleva komitee arvamuse raportöör](#). „Vajame selles sektoris investeringuid. Vajame sellele valdkonnale kestlikku toetust. Samuti peame tootmise tagasi tooma.“

Ravimitööstus mängib ELi majanduses olulist rolli, andes otse tööd 840 000 inimesele ja kaudselt kolm korda suuremale arvule. 2021. aastal investeeris ravimitööstus 41 miljardit eurot teadusuuringutesse ja innovatsiooni. Arvamuses selgitatakse, et sektori kui ELi majanduse kõrgtehnoloogilise nurgakivi toetamine peaks olema liidu pikaajalise lähenemisviisi keskmes.

Et vähendada sõltuvust kolmandatest riikidest, toetab komitee stiimuleid ELi ravimite tootjatele ja toetab tootmise ümberpaigutamist kolmandatest riikidest. Samuti tuleks komitee arvates luua strateegilise tähtsusega ravimite Euroopa varu. Rõhutades õiglast strateegilist autonoomiat, soovib komitee laiendada ELi ravimite ühisoste, viidates edukale COVID-19 vaktsiinihanke näitele.

Keskendudes õigusaktide läbivaatamise sotsiaalsele tähtsusele, tehakse arvamuses ettepanek luua harvikaiguste jaoks spetsiaalne ELi tasandi fond, mis tagaks ravi kättesaadavuse kõigile Euroopa patsientidele ja leevendaks tervishoiualast ebavõrdsust liikmesriikide vahel, eriti kui riiklik ravikindlustus ei kata kõiki ravikulusid. (dm)

Tänapäevane ettevõtjate vastutus võimaldab ettevõtjatel üleminekut juhtida

Mikro-, väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad vajavad tõhusamat ja paremini struktureeritud toetust üleminekuks kestlikele äritavadele

[Omaalgatuslikus arvamuses](#) keskendub Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee tänapäevase ettevõtjate vastutuse kontseptsioonile, mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate rollile selle põhimõtete edendamisel ning vajadusele, et seadusandjad looksid sellistele ettevõtjatele soodsa keskkonna nende põhimõtete täielikuks omaksvõtmiseks.

Komitee määratleb tänapäevast ettevõtjate vastutust ennetava ja vabatahtliku lähenemisviisina, mis hõlmab majanduslikku, sotsiaalset ja keskkonnavalast kestlikkust ja läheb juriidilistest kohustustest kaugemale. Arvamuses rõhutatakse probleeme, millega mikro-, väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad nende tavade kasutuselevõtmisel silmitsi seisavad. Nende lahendamiseks soovib komitee luua mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate liite, mille abil edendada selle ülemineku jaoks hädavajalikke oskusi ja pädevusi. Koostöö tööandjate organisatsioonide, ametiühingute, kutsekodade, -liitude ja kodanikuühiskonna vahel on nende probleemide kollektiivseks lahendamiseks väga oluline.

Rõhutades laia ja pragmaatilise lähenemisviisi tähtsust, tunnistab komitee mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate mitmekesisust ja lükkab tagasi kõigile sobiva lahenduse. Raportöör **Ferre Wyckmans** ja **Milena Angelova** rõhutavad vajadust ennetava mõtlemise järele, mis nõuab sotsiaalpartnerite ja poliitikakujundajate toetust.

Komitee pooldab toetavat poliitilist raamistikku, mis väldiks keerukust, et ressursid suunataks rohujuuretasandi ettevõtjate vastutusele. Arvamuses soovitatakse välja töötada praktilised vahendid, nagu kontrollnimekirjad, vormid ja kalkulaatorid ning alternatiivse stsenaariumi analüüsid. Mikro-, väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad saaksid neid kasutada, et arendada oma tegevust kooskõlas tänapäevase ettevõtjate vastutusega ning anda aru oma kohustustest ja saavutustest.

Raportöör **Rudolf Kolbe** nõuab vastutuse integreerimist kõigisse äriprotsessidesse, laiendades kontseptsiooni iseenda tööandjatele, ning rõhutab pidevat kutsealast arengut.

Komitee selgitab, et ka ettevõtja vastutuse kontseptsioon areneb aja jooksul. Nii tagatakse pikaajalise digitaalse, keskkonnahoidliku ja demograafilise arengu ennetav ja tulevikku suunatud juhtimine ja tugevdatakse samal ajal vastupanuvõimet kriiside ajal. (dm)

Riiklikud taaste- ja vastupidavuskavad: sotsiaalsed investeringud suurenevad, kuid teha on veel palju

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee korraldas 8. novembril Brüsselis konverentsi, millel keskenduti ELi suurimast rahastamisvahendist – taaste- ja vastupidavusrahadest – rahastatavate riiklike taaste- ja vastupidavuskavade sotsiaalsele

mõõtmele.

Taaste- ja vastupidavusrahadu eesmärk on edendada sotsiaalset ühtekuuluvust ja leevendada pandeemia sotsiaalset mõju. Siiski on riiklikes taaste- ja vastupidavuskavades endiselt puudusi, sealhulgas ebaühtlane investeerimine sotsiaalprogrammidesse liikmesriikide lõikes, ebapiisav konsulteerimine sotsiaalpartneritega ja nõrk sooline mõõde.

Komitee president **Oliver Röpke** rõhutas vajadust uute meetmete järele, et vähendada tasakaalustamatust ELi rahastatavates sotsiaalprogrammides, eelkõige eluaseme, koolituse ja hariduse valdkonnas. Euroopa Parlamendi asepresident **Evelyn Regner** rõhutas riiklike taaste- ja vastupidavuskavade ebaühtlast sotsiaalset mõõdet. Ta tõstis esile vahe-eesmärkide mehhanismi tõhusust riikides, kus sotsiaalpartnerid on tugevalt kaasatud.

ELi tööhõive ja sotsiaalõiguste volinik **Nicolas Schmit** kutsus üles kaaluma eraldamata taaste- ja vastupidavusrahadu vahendite investeerimist eluasemetesse. Ta märkis, et kuigi taaste- ja vastupidavusrahadu on suurendanud sotsiaalsete investeringute suutlikkust ELis, seisavad liikmesriigid silmitsi eluasemeprobleemidega, mis vajavad kiiret tähelepanu.

Konverentsil osalejad kritiseerisid taaste- ja vastupidavusrahadu soolise võrdõiguslikkuse alaseid sätteid, leides, et need on ebapiisad ega vasta ELi soolise võrdõiguslikkuse alastele kohustustele. Arutelus tunnistati, et mõnes liikmesriigis on käimas projektid, mis pikas perspektiivis võivad soolist võrdõiguslikkust suurendada, kuid rõhutati ka vajadust tugevama ja terviklikuma lähenemisviisi järele, et käsitleda riiklikes taaste- ja vastupidavuskavades sotsiaalset ja soolist mõõdet.

Konverentsil käsitleti nende kavade erinevaid aspekte, sealhulgas sotsiaalset ühtekuuluvust ja noortemõõdet, pöörates erilist tähelepanu riiklike taaste- ja vastupidavuskavades noortele suunatud haridusmeetmetele. Osalejad rõhutasid vajadust terviklikumate strateegiate järele, et hõlbustada üleminekut hariduse omandamiselt töökohale, ning rõhutasid, et oluline on pakkuda noortele platvormi aktiivseks osalemiseks selliste otsuste tegemisel, mis kujundavad nende tulevikku. (II)

EL liigub soolise võrdõiguslikkuse poole endiselt teosammul

Vaatamata paljudele hiljutistele läbimurretele ja asjaolule, et ELi soolise võrdõiguslikkuse indeks jõudis sel aastal rekordtasemele,

tuleb paljudes valdkondades veel kõvasti tööd teha, et naised saavutaksid meestega võrdsed õigused.

25. oktoobril korraldas Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arutelu soolise võrdõiguslikkuse teemal Euroopa soolise võrdõiguslikkuse nädala raames. Tegemist on Euroopa Parlamendi iga-aastase üritusega, mille eesmärk on rõhutada ELi pidevaid jõupingutusi naiste asetamisel õigusloome keskmesse.

Kuigi neid jõupingutusi on saatnud teatav edu, pole see kaugeltki rahuldav. Sel nädalal teatas Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituut, et 2023. aastal registreeriti ELi soolise võrdõiguslikkuse indeksi kõigi aegade suurim aastane kasv, tänu millele tõusis ELi näitaja 70,2 punkti.

Euroopa Parlamendi asepresident **Evelyn Regner** juhtis tähelepanu jätkuvale segregatsioonile tööturul, kus naised on koondunud madalamapalgalistesse sektoritesse ja mehed kõrgemapalgalistesse sektoritesse. Ta rõhutas tungivat vajadust võtta meetmeid soolise ebavõrdsuse vastu, eelkõige võrdsete töövõimaluste osas. Võrdõiguslikkuse volinik **Helena Dalli** rõhutas ELi viimase nelja aasta jõupingutusi naiste õiguste kaitsmisel, sealhulgas ettepanekuid õigusaktide kohta, mis käsitlevad palgadiskrimineerimist ja naiste esindatust ettevõtete juhatuses.

Komitee president **Oliver Röpke** kinnitas komitee pühendumust soolise võrdõiguslikkuse arvestamisele igasuguses poliitilises töös ning avaldas toetust naiste juhtimisele komitees endas. Komitee võtab taas osa Euroopa [soolise võrdõiguslikkuse nädalast](#), korraldades arutelusid kliimakriisi mõju üle soolisele võrdõiguslikkusele, naistevastase vägivalda üle ja soolise ebavõrdsuse üle juurdepääsul finantsturgudele. (II)

[ELi ühendamine 2023: Desinformatsioon ja huvi puudumine on peamised põhjused, miks valimisaktiivsus Euroopa Parlamendi valimistel on madal](#)

Desinformatsiooni mõju 2024. aasta Euroopa Parlamendi valimistele ja viisid, kuidas tagada kodanikuühiskonna tõhusam roll nende valimiste edendamisel, keskendudes eelkõige noortele: need olid peamised teemad, mida arutati seminaril „Euroopa Parlamendi 2024. aasta valimised: miks hääletada?“, mille komitee korraldas 23.–24. novembril Bratislavas.

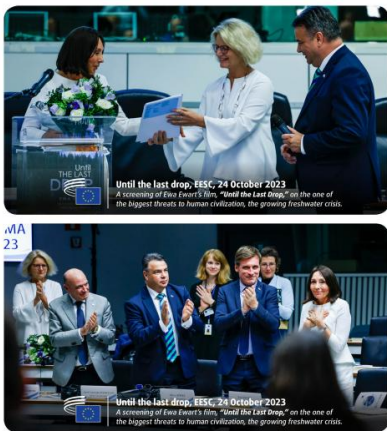
Üritust võõrustas Euroopa Tööhõiveamet koostöös Slovakkia majandus- ja sotsiaalnõukoguga ning Euroopa Parlamendi Bratislava büroo toetusel. Seminaril osales üle 130 inimese: Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee liikmed, kodanikuühiskonna organisatsioonide suhtekorraldajad ja pressiesindajad, ajakirjanikud ning majandus- ja sotsiaalnõukogude esindajad seitsmest liikmesriigist.

Kahepäevased arutelud näitasid, et on vaja tagada, et eurooplased teaksid, kuidas ELi otsused mõjutavad nende elu, kui soovitakse, et valimisaktiivsuse suurendamise kampaaniad oleksid edukad. Sõnumid tuleb kohandada igale ELi liikmesriigile ning viivitamatult tuleb tegeleda takistustega, mis ei lase noortel poliitikas kaasa lüüa.

Selleks, et julgustada valijaid arvukalt valima minema, on oluline tõhusalt võidelda desinformatsiooni vastu ning edendada tugevat ja selget teabevahetust selle kohta, mis on kaalul, nii et valijad tunnetaksid nende poliitikute pühendumust, kes neid ELis esindavad.

Komitee president **Oliver Röpke** ütles seminari avades: „Kui me tahame, et 2024. aasta valimised osutuksid edukaks, siis peame kõik – ELi institutsioonid, meedia, teabevahetusspetsialistid – tegema koostööd teadlikkuse suurendamiseks, et võidelda desinformatsiooni vastu ja, mis kõige tähtsam, tuua Euroopa oma inimestele lähemale. Ennekõike peavad nad teadma, et need valimised puutuvad kõigepealt neid endid.“

Oliver Röpke ja komitee delegatsioon külastasid ka Jan Kuciaki uurimiskeskust ja mälestasid ajakirjanik Jan Kuciakit, kes mõrvati 2018. aastal selle pärast, et ta paljastas oma riigis kõrgetasemelist korruptsiooni. (II)

Poola režissööri Ewa Ewarti filmi „Until the Last Drop“ linastus

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee korraldas Poola režissööri Ewa Ewarti kohalolekul filmi „Until the Last Drop“ linastuse. Filmi teemaks on süvenev mageveekriis. Filmilinastus oli osa komitee veeteemalisest üritustesarjast, mis kulmineerus konverentsiga „Üleskutse sõlmida ELi sinine kokkulepe“, kus komitee tutvustas oma ELi veestrateegiat.

„Vesi on elu alus, kaitskem seda ja kandkem selle eest hoolt. Ilma veeta pole elu meie planeedil,“ ütles **Ewa Ewart** oma veeteemalise

dokumentaalfilmi sissejuhatuseks Brüsselis 24. oktoobril toimunud linastusel.

Ürituse avas komitee president **Oliver Röpke**, osa võtsid asepresident **Aurel Laurențiu Plosceanu** ja liige **Pietro Francesco De Lotto**, kes juhtis komitee algatust „Sinine kokkulepe“. Üritusel osales üle 100 külalise, nende hulgas komitee liikmed, ELi esindajad ja ajakirjanikud.

Ewa Ewarti filmid käsitlevad keerulisi probleeme ja ohtlikke teemasid. Ta on kujutanud lugusid, mis leiavad aset elu ja surma piiril. Tema filmid räägivad inimestest ja sõdadest. „Until the Last Drop“ on samuti lugu sõjast, ütles ta.

„See jutustab teistsugusest sõjast, kõige rumalamast sõjast üldse. See on lugu sõjast, mille inimene kuulutab progressi nimel veele, elu allikale. Samuti lootusest, mida võime leida, kui keskendume jõgedele, mis on meile vajaliku puhta magevee peamine allikas. Iga päevaga hakkavad inimesed üha enam mõistma, et meil ei ole palju aega jäänud selleni, kui veemajandust on juba liiga hilja muuta. Vesi on meie kõige väärtuslikum ressurss.“ (peatoimetaja)

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee tähistab oma 65. aastapäeva

Komitee korraldab oma 65. aastapäeva tähistamiseks arutelu, võõrustades silmapaistvaid külalisesinejaid ja kõrgetasemelisi esindajaid.

Arutelu „EMSK@65: kodanikuühiskonna võimestamine, demokraatia kaitsmine“ toimub kolmapäeval, 13. detsembril 2023 kell 17.30 komitee täiskogu istungjärgu raames ning see voogedastatakse komitee ametlikul veebisaidil.

UUDISEID RÜHMADELT

Mida Euroopa VKEd vajavad

Stefano Mallia (Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee tööandjate rühma esimees), Gerardo Cuerva (CEPYME esimees) ja Petri Salminen (SMEunitedi esimees)

Viimastel aastatel on Euroopa mikro-, väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad (MVKE) seisnud silmitsi suurimate üleilmsete kriisidega pärast teist maailmasõda, kuid on siiski osutunud vastupanuvõimeliseks. Euroopa ei saa endale lubada, et VKEd jäävad käimasolevate muutustega hätta. Allpool kirjeldame Euroopa VKEde peamisi probleeme.

Õigusaktide suur hulk on VKEdele koormav. Seepärast kutsume ELi üles järgima VKEde abipaketi kohustust kehtestada meetmed, millega tagatakse väikeettevõtete vajaduste ja eripära arvessevõtmine õigusaktides.

Euroopa VKEde teine suur probleem on oskuste kättesaadavus. Euroopa VKEdel on demograafiliste muutuste tõttu tohutuid raskusi töötajate värbamisel. Tuleb tegutseda, et rakendada meetmeid kõigil aladel.

Lähiaastate kolmas probleem seisneb rahastamise lihtsustamises. Selle raskuse ületamiseks tuleb hõlbustada Euroopa VKEde juurdepääsu alternatiivsetele rahastamis- ja turusüsteemidele, kehtestada eeskirjad, mis soodustavad väikeettevõtetesse investeerimist, ning võidelda hilinevate maksete probleemiga.

Ettevõtete digi- ja rohepöörde hõlbustamine on suur väljakutse ja seda ei saa käsitleda ilma Euroopa VKEdeta. Seepärast peavad ELi institutsioonid kaasama VKEd nendesse protsessidesse ja julgustama neid juhtrolli võtma.

Samuti kutsume üles uuesti hindama, kuhu oleme rohelises kokkuleppes seatud eesmärkide saavutamisel jõudnud. Peame sellist tegevust vajalikuks, et tagada seatud eesmärkide saavutatavus, ja kus see nii ei ole, seal tuleb alustada arutelusid eraettevõtjatega, et seada uued eesmärgid, millel on realistlikud tähtajad.

Kumbki ei ole võimalik stabiilse majandusraamistikuta, mis annab kindlust. Kuna majandus- ja kaubandusbilanss üha muutub ning Euroopal on tõsisemaid probleeme konkurentsivõimega, peame looma ühtse turu, mis võimaldab VKEdel oma potentsiaali täielikult ära kasutada.

Artikkel on täismahus avaldatud [SIIN](#).

Jätkusuutlik konkurentsivõime töötajate vaatevinklist

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee töötajate rühm

Jätkusuutlik konkurentsivõime võib kõlada Brüsseli uue eurosõnana, kuid see pole kaugeltki nii. Konkurentsivõime loosungit seostatakse üldiselt tööandjatega, kes on ettevõtete jõudsat arengut soodustava ettevõtluskeskkonna eestkõnelejad. Kuid on ütlema tagi selge, et elujõulised ettevõtted on kõigi töötajate ühine eesmärk.

Milles jätkusuutlikkus siis seisneb? Konkurentsieelist on võimalik saavutada mitmel viisil. Ettevõtte võib saada tõhusamaks, uuendada oma tootmismeetodeid, aidata arendada paremat tehnoloogiat, koolitada töötajaid ja parandada nende tingimusi. Kuid ta saab ka edestada oma konkurente, kasutades seaduseauke, reostades keskkonda või leides viise on töötajate tasu vähendamiseks. Kas platvormimajandus kõlab tuttavalt?

Jätkusuutlik konkurentsivõime on töötajate ja laiemal elanikkonnal peamine prioriteet: see tagab, et konkurentsi käigus ühiskond areneb, mitte ei toimu võidujooks madalaimale tasemele. Pikas perspektiivis saab sellest kasu igaüks, sest planeeti Maa vajame endiselt kõik. See on ka tööandjate huvides – peale keskkonna ja sotsiaalse stabiilsuse tagamise toetab see ausat konkurentsi ja ausate ettevõtete tegevuse tunnustamist.

ELi roheline kokkulepe: Maroš Šefčoviči esimene rohedialoog toimus Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitees

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee kodanikuühiskonna organisatsioonide rühm

Euroopa Komisjoni juhtiv asepresident Maroš Šefčovič valis oma esimeseks rohedialoogiks meie konverentsi „[Tarbijate mõjuvõimu suurendamine kliimamuutuste alal](#)“. Ta teatas sellest

Euroopa Parlamendi keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni kuulamisel, mis toimus oktoobris seoses Euroopa rohelise kokkuleppe valdkonna voliniku ametikohaga.

Kodanikuühiskonna organisatsioonide rühma korraldatud konverentsil osales ligikaudu 140 inimest, sealhulgas kodanikuühiskonna organisatsioonide riikliku ja Euroopa tasandi esindajaid ning Euroopa poliitikakujundajaid. Üritusel esitleti komitee tellitud uuringut teemal „[Kliimamuutuste kulud kodumajapidamistele ja peredele ELis](#)“. Konverentsil rõhutati ka tarbijate rolli ning vajadust keskkonnavalaselt, sotsiaalselt ja majanduslikult kestliku ja kaasava rohepöörde järel, mis nõuab sihipärast poliitikat ja kõigi sidusrühmade koostööd.

Üritust avades ütles kodanikuühiskonna organisatsioonide rühma esimees **Séamus Boland**, et rühmal on hea meel Šefčoviči teadaande üle rohedialoogide kohta. „Meile teeb au, et valisite meie konverentsi oma esimeseks rohedialoogiks.“

Šefčovič teatas oma kavatsusest pidada korrapäraselt rohedialooge, et edendada ja tugevdada üldsuse toetust Euroopa rohelisele kokkuleppele. „Tahame näidata, et me üksnes ei paku õiguslikke lahendusi, vaid ka kuulame ära ja hoolime ning oleme alati valmis tegema koostööd sidusrühmadega, et leida tasakaalustatud lahendused. Need lahendused aitavad meil võidelda kliimamuutuste vastu, olla sotsiaalselt vastutustundlikud ja aidata kaasa kvaliteetsete töökohtade loomisele Euroopas. Komitee ja teie rühm on suurepärase foorum sellisteks dialoogideks.“

[Siit](#) leiate nende arutelude kohta rohkem teavet. Konverentsi järeldused ja soovitused on saadaval [komitee veebilehel](#).

MINA LÄHEN VALIMA. SINA KA?

Euroopa Parlamendi valimised 6.–9. juunil 2024 **Mina lähen valima. Sina ka?**

Me lisame EMSK Infole uue rubriigi: „Mina lähen valima.“ Sina ka?“, mille toome teieni 2023. aasta detsembrist kuni 2024. aasta juunini ja millest te saate lugeda meie külalisesinejate arvamusi selle kohta, kuidas ja miks Euroopa

Parlamendi valimistel osaleda. Meie esimene külaline on Euroopa Parlamendi Slovakkia büroo juhataja Robert Sermek.

Juhtides seitsmest inimesest koosnevat meeskonda, vastutab Robert Sermek parlamendi kommunikatsioonistrateegiate rakendamise eest riiklikul tasandil ning parlamendi ja selle liikmete töö Slovakkia kodanikele lähemale toomise eest. Ta on töötanud Euroopa Parlamendis alates 2007. aastast. Ta oli audiovisuaaltoodete projektijuht kogu ELi hõlmavates teavituskampaaniates enne 2014. ja 2019. aasta Euroopa Parlamendi valimisi ning parlamendi audiovisuaalteenuste toimetaja. Enne ELi administratsiooniga

liitumist töötas ta ajakirjanikuna ning oli Slovakkia uudisteagentuuri TASR korrespondent, hiljem töötas ta Slovakkia raadios Brüsselis, seda ka otsustaval ajaperioodil, kui toimusid Slovakkia ühinemisläbirääkimised ELi ja NATOga.

„Miks sa ei tohiks jätta hääletamata 2024. aasta Euroopa Parlamendi valimistel“

Robert Sermek

Järgmise aasta 6.-9. juunil saab rohkem kui 400 miljonit ELi kodanikku võimaluse valida Euroopa Parlamendi liikmeid ja kujundada Euroopa Liidu tulevikku. Seda ainulaadset demokraatlikku sündmust peetakse aga sageli mitte eriti asjakohaseks ja vähetähtsaks.

Hiljuti oli mul au osaleda 2024. aasta Euroopa Parlamendi valimistele pühendatud teabevahetusseminaril, mille korraldas Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee. See toimus Slovakkias Bratislavas ja toimumiskoha valik ei olnud juhuslik. Slovakkia on kõigist liikmesriikidest madalaima valimisaktiivsusega riik.

Seminaril püüti leida vastus väga lihtsale küsimusele: miks hääletada Euroopa Parlamendi valimistel? Alustaksin vastuküsimusega: aga miks jätta hääletamata? Hääletamine on alati oluline nii kohalikul, riiklikul kui ka Euroopa tasandil. See on suurepärane võimalus avaldada arvamust teemadel, millega me tegeleme.

2024. aasta juunis valitakse 720 Euroopa Parlamendi liiget. Need 720 poliitikut osalevad järgmisel viiel aastal otsustes ELi õigusaktide üle. ELi õigusaktide üle, millel on otsene mõju meie igapäevaelule peaaegu kõigis valdkondades alates keskkonnast, julgeolekust ja rändest kuni tarbijate õiguste ja majanduseni. Mitte kõik ei pruugi olla nõus iga ELi tasandil tehtud otsusega, kuid need otsused mõjutavad oluliselt meie elu. Selle mõju mõistmine aitab selgitada, kui oluline on hääletamine ja sõnaõigus ning et hääletamata jätmine tähendab seda, et me laseme otsuse tegelikult teha kellegi teisel.

Teine aspekt Euroopa Parlamendi valimistel, mida sageli alahinnatakse, on nende mõju ELi tulevasele üldisele suunale ja selle institutsioonide koosseisule.

Juunis toimuvate valimiste järel peavad riigipead ja valitsusjuhid nimetama ametisse komisjoni järgmise presidendi. Seejuures peavad nad austama valimistulemusi ja nimetama võitnud erakonna kandidaadi. Parlamendi uus koosseis valib seejärel komisjoni presidendi ja see ei ole midagi enesestmõistetavat. 2019. aastal valiti Ursula von den Leyen üsna väikese häälteenamusega. Lisaks pinnivad parlamendiliikmed iga volinikukandidaati kolmetunnisel avalikul kuulamisel, enne kui nad valivad 2024. aasta sügisel volinike kolleegiumi täiskoosseisu. Seega on meie hääletamise mõju ELi institutsioonide tulevasele kujundusele ilmne ja palju laiem kui ainult Euroopa Parlamendi koosseisu osas.

Kuid kuidas me saaksime oma kodanikke veenda? Euroopa Parlamendi kommunikatsioonitalitused on kampaaniaid korraldanud alates 2023. aasta algusest. Meie poliitiliselt neutraalse ja erapooletu teavituskampaania esimene etapp oli pühendatud saavutustele: mida on EL teinud oma kodanike jaoks ja milline on olnud tema mõju nende elule viimase nelja aasta jooksul. Lähinädalatel liigume aeglaselt demokraatia narratiivi juurde, rõhutades hääletamise tähtsust.

Ilmselgelt ei saa ega kavatse Euroopa Parlament seda üksi teha. Teeme koostööd oma vabatahtlike ja aktiivsete kodanikega, kes on liitunud meie kogukonnaga üheskoos.eu, ning kutsun teid kõiki üles selle algatusega tutvuma ja end registreerima. Te võite registreeruda kas üksikisiku või kodanikuühiskonna organisatsioonina.

Meil on vaja võimalikult palju partnereid, sealhulgas ka Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteed. Vajame kodanikuühiskonna organisatsioone, ametiühinguid, sotsiaalseid huvirühmi ja ettevõtjate ühendusi. Kõik koos esindate te rohkem kui 90 miljonit eurooplast või suudate nendeni jõuda – see on suur hulk valijaid. Usun siiralt, et meie valimiseelsed sõnumid jõuavad nende valijateni tänu teie abile ja koostööle.

Toimetus

Ewa Haczyk-Plumley (editor-in-chief)
Daniela Marangoni (dm)
Laura Lui (ll)

Käesolevale väljaandele tegid kaastööd

Christian Weger (cw)
Daniela Marangoni (dm)
Daniela Vincenti (dv)
Ewa Haczyk-Plumley (ehp)
Giorgia Battiato (gb)
Jasmin Kloetzing (jk)
Katerina Serifi (ks)
Katharina Radler (kr)
Laura Lui (ll)
Marco Pezzani (mp)
Margarita Gavanis (mg)
Margarida Reis (mr)
Millie Tsoumani (mt)
Pablo Ribera Paya (prp)
Thomas Kersten (tk)

Vastutav koordineerija

Agata Berdys (ab)
Giorgia Battiato (gb)

Technical support
Bernhard Knobloch (bk)
Joris Vanderlinden (jv)

Aadress

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee
Jacques Delors'i hoone,

99 Rue Belliard,
B-1040 Brussels, Belgium
Tel: (+32 2) 546 94 76
E-post: eescinfo@eesc.europa.eu

EMSK Info ilmub üheksa korda aastas komitee täiskogu istungjärgude ajal. EMSK Info on kättesaadav 23 keeles. EMSK Info ei ole ametlik aruanne komitee töö kohta, sellekohane teave avaldatakse Euroopa Liidu Teatajas ja komitee teistes väljaannetes. Artiklite kasutamine on lubatud, kui allikana mainitakse EMSK infot ja trükise link saadetakse toimetusele.

11/2023